

Ο προϋπολογισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Οι πολιτικές, τα προγράμματα και οι δραστηριότητες της ΕΕ χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό στον οποίο συμβάλλουν τα 25 κράτη μέλη. Όσο μεγαλύτερος είναι ο εθνικός πλούτος μιας χώρας, τόσο περισσότερα χρήματα διαθέτει η κυβέρνησή της για τις δαπάνες λειτουργίας της Ένωσης.

Από πού προέρχονται τα χρήματα

Ο προϋπολογισμός της ΕΕ για το 2006 ανέρχεται στα 112 δισεκατομμύρια ευρώ, πράγμα που αντιπροσωπεύει μόλις πάνω από το 1% του συνδυασμένου εθνικού πλούτου των 25 χωρών.

Περίπου τα τρία τέταρτα του ποσού αυτού αποτελούνται από τις εισφορές των κρατών μελών, σε κατά προσέγγιση αναλογία με το αντίστοιχο ακαθάριστο εθνικό εισόδημά τους, υπάρχουν, όμως, δύο άλλοι κύριοι μηχανισμοί συγκέντρωσης χρημάτων: ένα μερίδιο από το εισόδημα κάθε κράτους μέλους από τα έσοδα του φόρου προστιθέμενης αξίας και το μερίδιο από τις γεωργικές εισφορές και τους εισαγωγικούς δασμούς.

Το όριο σχετικά με το ποσό που μπορεί να δοθεί από τα εθνικά ταμεία για τη λειτουργία της Ένωσης ορίζεται από τα ίδια τα κράτη μέλη. Το τρέχον συμφωνηθέν μέγιστο ποσό του προϋπολογισμού που λαμβάνεται από το κράτος μέλος είναι της τάξης του 1.27% του συνδυασμένου ακαθάριστου εθνικού εισοδήματός του.

Ποιος διαχειρίζεται τον προϋπολογισμό της ΕΕ

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση του προϋπολογισμού της ΕΕ. Εντούτοις, το μεγαλύτερο τμήμα των χρημάτων επιστρέφει στα κράτη μέλη υπό τη μορφή αγροτικών επιδοτήσεων και χρηματοδότησης των φτωχότερων περιφερειών της Ενώσεως.

Αυτό σημαίνει ότι το 80% περίπου του συνολικού ποσού του προϋπολογισμού της ΕΕ αποτελεί αντικείμενο διαχείρισης των εθνικών αρχών. Σημαίνει επίσης ότι τα πιο φτωχά και ενδεή κράτη μέλη παίρνουν πίσω από τον προϋπολογισμό της ΕΕ περισσότερα από όσα εισέφεραν.

Οι προϋπολογισμοί της ΕΕ καταρτίζονται σε επταετή βάση. Το τρέχον «πολυετές πρόγραμμα δαπανών» εκπνέει στα τέλη αυτού του έτους, και οι ηγέτες της ΕΕ κατέληξαν σε συμφωνία σχετικά με τη συνολική κλίμακα συνεισφοράς του προϋπολογισμού 2007-2013 το Δεκέμβριο του 2005.

Ωστόσο, το μέγεθος του προϋπολογισμού και η κατανομή της χρηματοδότησης στους διάφορους τομείς πολιτικής δημιουργούν πάντα ζωνρή συζήτηση και απαιτούν κοινή έγκριση από τα κράτη μέλη, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Πού πηγαίνουν τα χρήματα

Επί δεκαετίες, η κοινή γεωργική πολιτική (ΚΓΠ) υπήρξε ο μεγαλύτερος τομέας δαπανών της Ένωσης. Αυτό συνέβη επειδή η εγγύηση παροχής τροφίμων αποτελούσε την πρώτη

προτεραιότητα στο μεταπολεμικό κλίμα μέσα στο οποίο δημιουργήθηκε η Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΟΚ).

Σήμερα, η ΚΓΠ θεωρείται ακόμη πρωταρχικής σημασίας για την υποστήριξη του αγροτικού τομέα της Ευρώπης και παρέχονται επιδοτήσεις για την ενίσχυση των εισοδημάτων των αγροτών. Ωστόσο, το μερίδιο που χορηγείται στη γεωργία από τις συνολικές δαπάνες της ΕΕ μειώθηκε από το 70% σε λιγότερο από 45%.

Η ΚΓΠ παραμένει ο μόνος μεγαλύτερος τομέας δαπανών, αλλά ακολουθούν από κοντά η οικονομική στήριξη των φτωχότερων περιοχών της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπό τη μορφή ενίσχυσης για την αναδιάρθρωση των βιομηχανικών τομέων σε παρακμή και την ανανέωση των περιφερειών που αντιμετωπίζουν δυσκολίες, ιδιαίτερα όσων έχουν κατά κεφαλή εισόδημα χαμηλότερο από το 75% του μέσου όρου περιφερειών της ΕΕ.